

La presència de l'imaginari medieval en la configuració de la identitat nacional catalana

Eloi Grasset

University of California, Santa Barbara

Si com explica B. Anderson (1991) tota identitat nacional és un constructe cultural, caldrà que parem esment en la manera que s'ha anat confegint aquesta identitat i com ha arribat a consolidar-se històricament. Tenint en compte el que escriuen E. Hobsbawm i T. Ranger a *The Invention of Tradition* (1983), tota cultura pretén reconfigurar el passat per tal de justificar les accions i mites del present, i és per això que aquest monogràfic vol acostar-se a la manera com, a partir de la *Renaixença*, el discurs nacionalista català se serveix de l'imaginari medieval per a la configuració dels seus símbols –literaris, artístics– i per avalar les seves teories i discursos sobre la nació.

Rafael Beltran i Josep-Vicent Garcia y Raffi, a “*Militarismo, imaginario medieval y construcción identitaria catalana en la revista Cuadernos de l'Exili (México, 1943-1947)*”, s'ocupen d'una de les revistes més importants de l'exili mexicà, *Cuadernos de l'exili*. Els autors analitzen l'ideari d'alguns dels col·laboradors de la revista que, tot entroncant amb la tradició militar i cultural medieval catalana, consideren indispensable la creació d'un exèrcit català.

Maria Dasca, al seu article “*A Chivalric Reading of Early Twentieth Century Catalanism*”, després de resseguir la influència del passat medieval a les teories nacionalistes de Prat de la Riba, Eugeni D'ors i Gabriel Alomar, se centra en les teories de l'escriptor i filòsof Diego Ruiz. Al seu llibre *El poeta civil i el cavaller* (1908), Ruiz vindica un nou model de poeta basat en el prototip de cavaller medieval que, segons explica, podria esdevenir un dels estandards d'una suposada nova dictadura espiritual catalana.

Mireia Freixa i Núria Gil, a “*Sant Patró de Catalunya, torneu-nos la llibertat. Iconografia de sant Jordi en els anys del Modernisme*”, s'ocupen de la importància i els significats de la iconografia de Sant Jordi que va ser promoguda per diferents associacions cíviques i polítiques, com per exemple la Unió Catalanista (1891-1904).

Enric Pujol, al seu article “*L'època medieval com a «període nacional.» La visió dels historiadors catalans del primer terç del segle XX.*”, s'ocupa de la mirada dels historiadors catalans sobre un passat medieval que havia de servir de model per a configurar el discurs nacional. Per a tots ells, la importància de l'època medieval és cabdal, perquè és allà on radica el fonament de la nació catalana. En aquest sentit, Pujol analitza les aportacions de Antoni Rubió i Lluch, i Ferran Soldevila.

Emilio Sales, al seu article “*Blasco Ibáñez: del caballero medieval al conquistador de mundos*”, a partir d'un estudi dels seus relats de joventut lligats a la Renaixença valenciana, analitza alguns dels aspectes menys coneguts de la narrativa de Blasco Ibáñez: el seu interès pels assumptes històrics i per les figures com el cavaller i el conqueridor.

Magí Sunyer, a “*The literary Construction of the Spirit of Catalonia: The Chivalrous Ideal and Modernity (1833-1874)*”, explora la coexistència de dos models que, tot i tenint tots dos les seves arrels al romanticisme, s'oposen en la manera que troben de definir la identitat catalana durant el segle XIX. Mentre el primer model busca les arrels nacionals en la història antiga i proveeix alguns dels símbols del catalanisme; l'altre, entén la nació en termes de llibertat, igualtat i fraternitat, propis del republicanisme.